

Examenul de bacalaureat național 2020

Proba E. a)

Limba și literatura română

Testul 17

Filiera teoretică – Profilul umanist; Filiera vocațională – Profilul pedagogic

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

SUBIECTUL I

(50 de puncte)

Citește următorul fragment:

După Crăciun trece pe la mine Romul Bena, un văr de-al meu dintr-un sat din apropiere. Am copilărit împreună, împărțind aceeași cameră la aceeași gazdă, când eram prin clasele primare la școala saxonă* de la Sebeș-Alba. Romi – așa-i spuneam – era tânăr dascăl la Purcăreți, un sat de munte, ciobănesc, așezat pe-un plai, ce dă într-o vale paralelă cu valea Sebeșului. Auzise c-am sosit de la Viena și venea să mă vadă. După ce am stat puțin de vorbă, el îmi spune: „Știi că nu arăți prea bine. N-ai vrea să vii cu mine la Purcăreți? Să vezi cum m-am gospodărit! Are să-ți facă bine aerul de munte. Sus pe plai e zăpadă mare și nu e umed ca aici!” [...]

Am căutat chiar din prima zi să-mi potrivesc traiul la tiparele vieții de plai. Aceste tipare nu aveau surprize decât pentru începători, din categoria căroră eu eram singurul prin părțile locului, dar și singurul în stare de a le învedera* relief. Mă simțeam acolo sus, mutat într-o vârstă arhaică, la adăpost față de tumulturile istoriei, ce numai arar își trimitea rumoarea din vale la noi. Ziarele nu soseau decât o dată pe săptămână, când pârgarul* cătunului le aducea de la Sebeș-Alba. Căzusem la învoială cu pârgarul să treacă de fieștecare dată pe la Mama, să-mi ridice corespondența. Așteptam corespondența cu nerăbdarea unuia care ar umbla pe cărare de jar și ieșeam totdeauna în calea aducătorului până la o curmătură* pe care am botezat-o „curmătura respirației tăiate”.

În ceasurile de școală, când Romi își ținea lecțiile, eu stam în bârlogul meu de alături și citeam. Îmi adusesem într-adins o singură carte: un monumental tratat de biologie. Era aceasta o materie ce mă interesa, dar la care trebuia să dau în primăvară și un examen. În răstimpul celor două luni cât frecventasem cursurile universitare, am băgat repede de seamă că în ceea ce privește filosofia, sub raport problematic, sistematic și istoric, profesorii nu aveau să-mi spună nimic nou. Toate aceste lucruri, docte* în aparență, îmi erau știute dintr-o asiduă lectură particulară încă din liceu. Și, cum nu eram adept al refrenurilor, începui să evit cursurile de filosofie. Audiam însă cu pasiunea unui om de vocație științele naturii, îndeosebi biologia, pe care o înscrisesem de altfel ca materie secundară, și la fel alte cursuri, pe care nu le înscrisesem, de exemplu istoria artelor, reprezentată prin profesori de talie mondială. În iarna aceasta, în liniștea de pe plai, de două luni mă îndârjeam să mă inițiez în problemele esențiale ale biologiei teoretice. Îmi aduc aminte ce revelare fuseseră pentru mine regulile eredității ale lui Mendel, cu posibilitățile neașteptate de a introduce matematica în domeniul vieții și al așa-zisului „destin”. Problemelor de biologie teoretică, cu care am ajuns în atingere de altfel mai demult, prin mijlocirea filosofiei, le-am închinat în cursul deceniilor de mai târziu o fervoare intermitentă.

Lucian Blaga, *Hronicul și cântecul vârstelor*

*saxon – care aparține vechii Saxonii sau saxonilor, referitor la Saxonia ori la saxoni

* a învedera – a (se) face vizibil, clar, evident

*pârgar – vătășel la primărie (în vechea organizare administrativă); pândar, păzitor, paznic

*curmătură – depresiune pe culmea unui deal sau a unui munte

*doct – erudit, savant

A. Scrie pe foaia de examen, în enunțuri, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

1. Indică sensul din text al secvenței *căzusem la învoială*. **6 puncte**
2. Menționează durata frecventării de către autor, până la momentul evocat, a cursurilor universitare. **6 puncte**
3. Precizează frecvența cu care Lucian Blaga primea corespondența, în perioada în care se afla la Purcăreți, justificându-ți răspunsul cu o secvență din text. **6 puncte**
4. Explică motivul pentru care Lucian Blaga evită cursurile de filosofie. **6 puncte**
5. Prezintă, în 30 – 50 de cuvinte, caracteristile vieții într-un sat de munte, așa cum reiese din textul dat. **6 puncte**

B. Redactează un text de minimum 150 de cuvinte, în care să argumentezi dacă învățarea poate avea loc sau nu în afara școlii, raportându-te atât la informațiile din fragmentul extras din volumul *Hronicul și cântecul vârstelor* de Lucian Blaga, cât și la experiența personală sau culturală. **20 de puncte**

În redactarea textului, vei avea în vedere următoarele repere:

- formularea unei opinii față de problematica pusă în discuție, enunțarea și dezvoltarea corespunzătoare a două argumente adecvate opiniei și formularea unei concluzii pertinente; 14 puncte
- utilizarea corectă a conectorilor în argumentare, respectarea normelor limbii literare (norme de exprimare, de ortografie și de punctuație), așezarea în pagină, lizibilitatea. 6 puncte

În vederea acordării punctajului pentru redactare, textul trebuie să aibă minimum 150 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL al II-lea

(10 puncte)

Prezintă, în minimum 50 de cuvinte, perspectiva narativă din fragmentul de mai jos.

Când cotiră în strada Sfinții Voievozi, Gonea zări numaidecât, pe trotuarul din față, pe Margareta cu Aristică. Veneau încetinel, șoptindu-și nas în nas, ca doi logodnici. Gonea simți că-i joacă genunchii, se opri și se răzică de un perete, cu privirile pironite la dâșii. Apoi băjbâi cu mâna, ca și când ar fi vrut să apuce pe Teacă de braț, dar Teacă o tulise îndată ce dăduse cu ochii de Aristică. Vedeă singur că e caraghios și se pomeni punându-și întrebări peste întrebări: „Ce vreau eu acuma? Ce caut aici? La ce-am mai venit aici, când știam bine că sunt laș, că nu pot să fac nimica?”

Se uită înspăimântat la cei doi, cu ochii înlăcrimați, parcă le-ar fi cerut iertare... Ei însă râdeau și nici nu-l vedeau. [...] Numai târziu de tot, când perechea se depărtase de-a binelea, se urni și el după dâșii, șontâc-șontâc, fără să-și dea seama pentru ce, ca un cățel bătut, pe urmele stăpânului care l-a huiduit.

Liviu Rebreanu, *Golanii*

Notă

Pentru **conținut**, vei primi 6 puncte, iar pentru **redactare**, vei primi 4 puncte (utilizarea limbii literare – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; ortografia – 1 punct; punctuația – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, răspunsul trebuie să aibă minimum 50 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Redactează un eseu de minimum 400 de cuvinte, în care să prezinți *particularități de construcție a unui personaj dintr-o comedie studiată*.

În elaborarea eseului, vei avea în vedere următoarele repere:

- prezentarea statutului social, psihologic, moral etc. al personajului ales;
- evidențierea unei trăsături a personajului ales prin două scene comentate;
- analiza a două componente de structură și de limbaj ale comediei studiate, semnificative pentru construcția personajului ales (de exemplu: acțiune, conflict dramatic, modalități de caracterizare, notațiile autorului, registre stilistice, limbaj, act, scenă etc.).

Notă

Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere.

Pentru **conținutul** eseului, vei primi **18 puncte** (câte 6 puncte pentru fiecare cerință/reper).

Pentru **redactarea** eseului, vei primi **12 puncte** (existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; abilități de analiză și de argumentare – 3 puncte; utilizarea limbii literare – 2 puncte; ortografia – 2 puncte; punctuația – 2 puncte; așezarea în pagină, lizibilitatea – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseul trebuie să aibă minimum 400 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.